

АНКЕТА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ
кафедры «Зооинженерия и биотехнологии»

Личные данные преподавателя			
	Фамилия, Имя, Отчество (по удостоверению личности)		Тореханов Айбын Адепханович
	Дата рождения		25. 07. 1963 г.
	Пол (муж./жен.)		муж
	Национальность		казах
	Гражданство		РК
	Мобильный телефон, E-mail		8 778 828 77 88 torehanov.aibyn@mail.ru
Образование			
Высшее учебное заведение			
а) наименование		Московская ветеринарная академия	
б) страна, город		РФ, г.Москва	
в) год поступления и окончания		1980-1986 гг.	
г) квалификация, полученная по окончанию учебного заведения		Зооинженер Диплом МВ 493508	
а) наименование		Жетысуский экономический институт	
б) страна, город		Республика Казахстан, Талдыкорган	
в) год поступления и окончания		1994-1999 гг.	
г) квалификация, полученная по окончанию учебного заведения		Экономист-менеджер ЖБ 0052895	
Место работы (на сегодняшний день)			
Полное наименование организации		ТОО «Казахский научно-исследовательский институт животноводства и кормопроизводства	
Занимаемая должность		Председатель Правления	
Научная деятельность			
Руководитель и/или исполнитель НИР в РК (в течение последних 3 лет)			
		Организация-исполнитель	
BR10764999-ОТ-23 Разработка технологий эффективного управления селекционным процессом и сохранения генофонда в коневодстве	01.01.2021 - 01.01.2023	ТОО "Казахский научно- исследовательский институт животноводства и кормопроизводства"	
AP19675064 Разработка технологии сохранения и рационального использования генофонда алатауской породы крупного рогатого скота селекционными и молекулярно-генетическими методами	2023 - 2025		
Научно-педагогическая деятельность			
Подготовка кадров высшей квалификации			
Степень	Количество	Год защиты	Шифр специальности
кандидат	10	23.07.2004	06.02.04 – частная зоотехния, технология

с.-х. наук		производства продуктов животноводства
	17.06.2005	06.01.12 – кормопроизводство и луговоеводство
	28.06.2006	06.01.12 – кормопроизводство и луговоеводство
	28.06.2006	06.02.04 - частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства
	07.04.2007	06.01.12 – кормопроизводство и луговоеводство
	21.09.2007	06.02.01 - разведение, селекция, генетика и воспроизводство сельскохозяйственных животных
	13.06.2008	06.01.12 – кормопроизводство и луговоеводство
	28.05.2009	06.02.01 - разведение, селекция, генетика и воспроизводство с.-х животных
	27.08.2010	06.02.04 - частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства
	09.09.2010	06.02.04 - частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства
Сведения о количестве публикаций за последние 5 лет		
Вид публикаций	Количество	
Публикации в рекомендуемых журналах ККСОН МОН РК	50	
Публикации в рейтинговых журналах	170	
Учебно-методические пособия	30	
Электронные учебно-методические пособия	2	
Монографии	20	
Тезисы и доклады на конференциях, симпозиумах (зарубежных, республиканских)	150	
Основные научные публикации (за последние 5 лет)		
Название публикации	Автор(ы)	Год издания Название издания, том, номер, страница
Қазақстанның шалғындық-жайылымдық өсімдіктері	Төреханов А., Садық Б., Исмаилов Б.	Анықтамалық. – Алматы, 2022. – 280 с.
Научное обеспечение развития животноводства и кормопроизводства Казахстана	Тореханов А.А., Карымсаков Т.Н. и др.	Алматы, 2023. – 197 с.
Основы полноценного кормления КРС молочного направления	Ашанин А.И., Тореханов А.А., Карымсаков Т.Н.	Справочное пособие. - 2023. - 270 с.
Управление селекционным процессом в молочном скотоводстве Казахстана. –	Карымсаков Т.Н., Тореханов А.А., Стрекозов Н.И.	Алматы, 2022. – 230 с.
Казахская белоголовая порода крупного рогатого скота.	Кинеев М.А., Тореханов и др.	Алматы, 2022. – 131 с.
Методическое руководство по генотипированию верблюдов разного направления продуктивности.	Ахметсадыкова Ш.Н., Тореханов А.А., Досыбаев К.Ж., Шертай Е.Д, Конуспаева Г.С.	Алматы. – 2023. – 26 с.
Мал шаруашылығын қалай дамытамыз?	Төрехан Айбын	Ақиқат. - Алматы, 2021. - № 5. - Б. 66-79. https://kazgazeta.kz/
Малдың жаңа тұқымын шығару сырттан мал тасудан әлдеқайда тиімді	Тореханов А.	История успеха: становление, развитие и горизонты возрождения. – Астана, 2022. – С. 44-47.

Иппология ғылымы және жылқы шаруашылығының өркендеуі	Тореханов А.	Қазіргі заманда мал шаруашылығы мен жемшөп өндірісінің қарқынды дамуын ғылыми-практикалық қамтамасыз ету/ Межд. науч.-практ. конф.- Алматы, 2023.- Т.1. - С.7-16.
Мал шаруашылығы мен мал азығы өндірісінің өзекті мәселелері	Тореханов А.	Қазіргі заманда мал шаруашылығы мен жемшөп өндірісінің қарқынды дамуын ғылыми-практикалық қамтамасыз ету / Межд. науч.-практ. конф.- Алматы, 2023.- Т. 2 - С.8-14.
Основные показатели мясной продуктивности 18 – месячных бычков казахской белоголовой породы после нагула на естественных пастбищах юго – востока казахстана	Бегембеков К.Н., Тореханов А.А. и др.	Наука и образование ЗКАТУ. - Уральск, 2019. - № 4 (57) – С. 29-35.
«Асыл түлік» определяет горизонты возрождения племенного животноводства	Тореханов А.	История успеха: становление, развитие и горизонты возрождения. – Астана, 2022. – С. 60-64.
Мінуге керек қазанат	Айбын Тореханов	Егемен Қазақстан.- 18.07.2023.- №133 (30612).- Б 9.
The endangered alatau cattle breed and its phenotypic characteristics in comparison with the Brown Swiss breed	Karymsakov T.N., Torehanov A.A., Sailaubek P.Zh., and Dalibaev E.K.	International Journal of Veterinary Science 14(1):48-54. https://doi.org/10.47278/journal.ijvs/2024.213
Новые заводские линии актогайских овец №0310 «Сарыбас» и №2010 «Аппак»	Бегімбеков Қ., Тореханов А. және т.б.	VII глобальная наука и инновации 2019: Центральная Азия. - Нур-Султан, 2019. - С.10-15.
Актогайские – курдючные овцы с наилучшими качествами продукции	Бегембеков К., Тореханов А. и др.	Техническое и кадровое обеспечение инновационных технологий в с.-хоз-ве/ Матер. конф. - Минск, 2019. - 2 ч.- С. 160-162.
Features of Skin Thickness and its Layers of the Aktogai Sheep of Different Masts	K.N. Begembekov, A.A. Torekhanov.	Quality Manage-ment: Search and Solutions /International Conference. - San Francisco (CA, USA), 2019. - P.106-116.
Влияние кормовых условий и селекции на изменчивость живой массы дегересских и актогайских ягнят	Бегембеков К.Н., Тореханов А.А.	Состояние и перспективы развития АПК. - Ростов-на Дону, 2020.- Т. 2. – С. 507-511.
Етті меринос – қазақстандық экспортқа бағдарланған ет тұқымы	Тореханов А.А., Жумадилаев Н.К.	ҚР Ұлттық Ғылым Академиясының баяндамалары. – Алматы, 2021. - № 1. – С. 146-151.
Қой шаруашылығы: мүмкіндер мен кедергілер	Тореханов Айбын	Егемен Қазақстан.- № 189 (30168).- 06.10.2021.
Некоторые аспекты укрепления кормовой базы животноводства	Тореханов А.А.	Матер. Межд. науч.-практ. конф. - Алматы, 2019. - С. 325-330.
Шалғай жайылымдар – резервтер көзі	Тореханов Айбын	Егемен Қазақстан.- 29.04.2020.- № 81 (29810).- 8 б.
Жайылымға жанашырлық жетіспей тұр	Тореханов Айбын	Қала мен дала.- 02.03.2021.- № 7 (321).- 10-11 б. https://dalanews.kz/
Қазақстан республикасының шалғайдағы және ауыл маңындағы жайылымдарын тиімді пайдалану	Тореханов А.	Проблемы агрорынка. – Алматы, 2021. - № 4. – С. 24-30.
Суармалы жайылымдарды жасау мен пайдаланудың заманауи тәсілдері	Тореханов А.Ә., Садық Б. ...	ҚР ҰҒА баяндамалары.- Алматы, 2022. - № 4. – С. 51-60.
Қазақстанда жоғары өнімді жасыл ауыл шаруашылығын дамытудың басым	Тореханов А.	Қазіргі заманда мал шаруашылығы мен жемшөп өндірісінің қарқынды дамуын

бағыттары		ғылыми-практикалық қамтамасыз ету/ Межд. науч.-практ. конф. - Алматы, 2023. - Т. 3. - С.10-17.
О комплексных мерах по интегрированному управлению пастбищами для снижения угроз лесным экосистемам Алтая, западного Тянь-Шаня, пойм рек Шарын и Сырдарья. –	Тореханов А., Мелдебекова Н., Кушенов К.	Алматы, 2023. – 52 с.
Жайылымдарға жүйелі көзқарас керек	Тореханов Айбын	EGEMEN QAZAQSTAN.- 14.08.2024.- № 156 (30885).-Б.6.
In search of Apis mellifera pomonella in Kazakhstan	Temirbayeva K., Nuralieva U., Torekhanov A., Sheralieva Zh., Tofilski A.	Life, 13, 1860. - 2023. https://doi.org/10.3390/life13091860
Phenotypic biodiversity characterization of dromedary camels and hybrids in Kazakhstan.	Akhmetsadykova Sh., Shertay E., Torekhanov A., Konuspayeva G., Faye B.,	Tropical Animal Health and Production.; 55(2):79. https://doi.org/10.1007/vetsci11250023034965 PMID:36781704-2023.
Genetic Diversity of Kazakhstani Equus caballus (Linnaeus, 1758) Horse Breeds Inferred from Microsatellite Markers	Orazymbetova Z.,Ualiyeva D.,Dossybayev K., Sydykov D., Torekhanov A., Mussayeva A., G. Baktybayev.,	Vet. Sci. 2023, Volume 10, Issue 10, 598. Basel, September 2023. https://doi.org/10.3390/vetsci10100598
Genetic diversity and origin of Kazakh Tobet Dogs	Perfilyeva A., Bespalova K., Torekhanov A. ...	Scientific Reports (2024) 14:23137// www.nature.com/ scientificreports.- https://doi.org/10.1038/s41598-024-74061-9
Software in morphometry for determining the breed affiliation of honey bees	Крупский О.Б., Шкрыль А.А., Тореханов А.А., Уксикбаев М.М.	Ғылым және білім: ЗКАТУ имени Жангир хан.–2023.-№3-2(72) https://ojs.wkau.kz/index.php/gbj/issue/view/72/85
Қазақтар жасанды ет жеуге дайын ба?	Тореханов Айбын.	Мезгіл ақпарат агенттігі. – Алматы, 20.08.2019. - https://mezgil.kz/
Елімізде мал асылдандыру үрдісі қалай дамуда?	Тореханов Айбын	Қала мен дала.- 2021.-№ 5 (319).- Б.12-13. – https://dalanews.kz/
«Асыл түлік» - катализатор возрождения племенного животноводства.	Тореханов Айбын	Усть -Каменогорск, 10.03.2021. – http://bossagro.kz
Асыл тұқымды мал өсірудің әлемдік тәжірибесі	Тореханов Айбын	Алматы, 25.03.2021.- http://toppress.kz .
Жылқы - төрт түліктің төресі	Тореханов Айбын	Қала мен дала.- 26.03.2021.- № 11 (325), Б. 12-13, № 12 (326).-Б.12-13.
Құтты малдың құты кетпесін	Тореханов Айбын.	Қала мен дала.- 2021.- 23.04.2021, № 15 (329).-Б.14-15. – https://dalanews.kz/
Жылқы – қазақтың жаны	Тореханов Айбын	http://argymaq.kz : Әлем ғалымдарының қазақ жылқысы жайлы тұжырымдары.- Алматы, 27.04.2021.
Тектілік - мал өсірудің алғы шарты	Тореханов Айбын	Алматы, 2021.- http://toppress.kz .
Қазақ жылқысының тұқымдары.	Тореханов А.	Алматы,15.05.2021. - http://argymaq.kz
Эффективное использование кормов животными – важный инструмент селекции	Тореханов А.	Алматы, 19.05.2021. – http://bossagro.kz
Мал шаруашылығындағы жаңа бағыт	Тореханов Айбын	Ақиқат. - Алматы, 2023. - № 10.-

		http://aqiqat.kazgazeta.kz
Адай жылқысы халықтық селекцияның үздік жетістігі	Айбын Төреханов	Егемен Қазақстан. – 2024.- №23 (30752). – Б.16.
Мал шаруашылығына геномдық технология қажет	Айбын Төреханов	Егемен Қазақстан.- 2024.- №136 (30865).- Б.3.
Присвоенный номер	Наименование	Автор/ Патентообладатель Дата выдачи и срок действия
Патент на полезную модель №8341 от 11.08.2023 г.	Способ отбора лошадей Кожамбердинского внутривидового типа Мугалжарской породы	Төреханов А.А., Сыдыков Д.А., Бактыбаев Г.Т.
Патент № 1110 2023 г.	Қазақ жылқысының Адай тұрпатының Ратторы-60 зауыттық ізі	Сыдыков Д., Төреханов А. және басқалар.
Патент № 1114 2023 г.	Қазақ жылқысының Адай тармағының өнімдік бағыттағы Маңғыстау тұқымшыл типі	Иманғалиев А., Сизонов Г.В. ... Төреханов А.А.
Патент № 1111 2023 г.	Қазақ жылқысының Адай тұқымшыл типі	Төреханов А.А., Сыдыков Д.А. және басқалары.
Патент РК на полезную модель № 8546 от 20.10.2023 г.	Способ отбора верблюдов породы Аруана по маркерным признакам	Ахметсадыкова Ш.Н., Шертай Е., Досыбаев К., Конуспаева ГС, Төреханов А.А.
Патент на полезную модель № 8340 от 11.08.2023 г.	Способ определения пчел породы Карника	Майер А.А., Төреханов А.А., Крупский О.Б., Таджиев К.П., Карымсаков Т.Н. и др.
Владение иностранными языками		
Язык		Уровень владения (низкий, высокий)
английский		начальный